

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО; КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕСDOI: <https://doi.org/10.18524/2411-2054.2022.46.257814>

УДК 343.541

Т. Д. Лисько, канд. юрид. наук, доцент
Національний авіаційний університет
Кафедра кримінального права і процесу юридичного факультету
e-mail: tetiana.lysko@npp.nau.edu.ua
ORCID ID: 0000-0002-0550-5740

І. А. Осадча, старший викладач, адвокат
Одеський національний технологічний університет
Кафедра філософії і права
вул. Канатна, 112, Одеса, 65039, Україна
e-mail: pravnic@ukr.net

**КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЗГВАЛТУВАННЯ:
АНАЛІЗ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ**

У науковій статті досліджуються проблеми застосування закону про кримінальну відповідальність за згвалтування та інші кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості особи. Автори звертають увагу на новели законодавства та на типові помилки при кваліфікації та відмежування статевого кримінального правопорушень. Особливу увагу привернуто до теоретичних конструкцій фізичного насильства, яке виступало одним із криміноутворюючих ознак згвалтування, а на сьогодні, з врахуванням останніх змін, внесених до КК України, потребує додаткової кваліфікації.

Ключові слова: згвалтування, кваліфікація кримінальних правопорушень, кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості особи, сексуальне насильство.

Постановка проблеми. Протягом досить тривалого часу розвитку та становлення національного кримінального законодавства, інститут кримінальної відповідальності за так звані статеві кримінальні правопорушення, залишався стабільним. Традиційні підходи до поняття та кваліфікації цих кримінальних правопорушень, роз'яснення Пленуму ВСУ були підґрунтям сталої судової практики. Однак за останні три роки Розділ IV Особливої частини Кримінального кодексу України (далі – КК України) «Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості особи» зазнав суттєвих змін під впливом двох міжнародних конвенцій – Стамбульської [1] та Лансаротської [2].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Зважаючи на досить недавню кардинальну перебудову та внесення суттєвих змін до Розділу IV Особливої частини КК України, статеві кримінальні правопорушення в новій редакції потребують суттєвого дослідження. Різноманітні аспекти статевого кримінального правопорушень до внесення змін до КК України 2019 року досліджували Н. П. Антонюк, О. Л. Беспаль, В. І. Борисова, А. К. Виноградов, Л. В. Дорош, О. Д. Коломоєць, В. В. Кузнєцов, А. В. Лісова, А. С. Лукаш, О. В. Мірошниченко, Д. П. Москаль, А. В. Савченко, О. О. Світличний, М. В. Сийплові, О. М. Тучак, С. В. Якимова тощо.

Мета статті. Наразі досить гостро стоїть питання кваліфікації зґвалтування, що вчиняється із застосуванням фізичного насильства щодо потерпілої особи. Крім того, існують проблеми відмежування суміжних складів статевих кримінальних правопорушень та вирішення питання кваліфікації за сукупністю окремих проявів кримінальної протиправної поведінки, що посягає на одну з найбільш важливих соціальних цінностей – статеву свободу та статеву недоторканість особи. Особливої актуальності набуває аналіз та узагальнення судової практики в контексті внесених до КК України змін, що набули чинності 11.01.2019 року.

Виклад основного матеріалу. Підписання Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами (Стамбульської конвенції) [1] та Конвенції Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства (Лансаротської конвенції) [2] призвело до появи у КК України низки нових положень, які суттєво вплинули на розуміння сутності та конститутивних ознак таких кримінальних правопорушень як зґвалтування, сексуальне насильство, примушування до вступу у статевий зв'язок, вчинення дій сексуального характеру з особою, яка не досягла шістнадцятирічного віку, розбещення неповнолітніх та домагання дитини для сексуальних цілей.

Відповідно до ст. 36 Стамбульської конвенції, сексуальне насильство – це такі форми свідомої поведінки: 1) вчинення без згоди вагінального, анального або орального проникнення сексуального характеру в тіло іншої особи з використанням будь-якої частини тіла або предмета; 2) вчинення інших актів сексуального характеру з особою без згоди; 3) примушення іншої особи здійснювати акт сексуального характеру, без згоди, з третьою особою [1].

Однак просте запозичення положень Стамбульської конвенції без імплементації до національного законодавства не тільки не вирішило існуючих проблем, а й суттєво ускладнило питання відмежування кримінальних правопорушень, що посягають на статеву свободу та статеву недоторканість, спричинило проблеми кваліфікації згаданих кримінальних правопорушень та зламало усталені правові підходи до вирішення правових колізій. Така ситуація актуалізує потребу у виробленні правових орієнтирів, що дозволять наблизити вказані проблеми до правового поля та стабілізувати судову практику.

Окрім того, у дуже «незручне» становище потрапили правозастосовні органи. Адже всі правові орієнтири кваліфікації кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості потребують суттєвого уточнення.

Кваліфікація зґвалтування та сексуального насильства. Постає питання про можливість кваліфікації вказаних діянь за сукупністю злочинів. Вбачається, що чинна редакція ст. ст. 152 та 153 КК України неможлива за сукупністю у випадку вчинення кримінальних правопорушень щодо одного потерпілого без значного проміжку у часі. Сексуальне насильство переростає у зґвалтування, окремої кваліфікації не отримує. Відзначимо, що такий підхід ставить у вкрай незадовільне становище потерпілого. Якщо до внесення змін до КК України, що набули чинності 11.01.2019 року, вчинення вагінального та орального (анального) проникнення потребувало кваліфікації за сукупністю кримінальних правопорушень – відповідних частин ст. 152 та ст. 153 КК (у редакції до 2019 року), то на сьогодні вказані дії (множина дій) охоплюється однією ст. 152 КК (відповідною частиною) без врахування сукупності та повторності. Такий підхід до кваліфікації кримінальних правопорушень неабияк пом'якшує відповідальність винного.

Крім того, особи, що були засуджені за сукупністю кримінальних правопорушень (ст. 152 та ст. 153 КК України) до 11.01.2019 року, спираючись на положення ч. 1 ст. 5 КК України та зворотню дію кримінального закону в часі, повинні отримати більш м'яку кримінально-правову оцінку їх діянь – їх дії слід перекваліфікувати із сукупності ст. 152 та ст. 153 КК на ст. 152 КК України.

Так, Хорольським районним судом Полтавської області розглянуто кримінальне провадження за обвинуваченням у скоєнні злочинів, передбачених ч. 1 ст. 152, ч. 2 ст. 153 КК України. Під час судового засідання було встановлено, що обвинувачений, перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння, проник до будинку потерпілої. «Побачивши останню в ліжку у обвинуваченого раптово виник умисел на згвалтування потерпілої. ...Незважаючи на заперечення потерпілої, застосувавши фізичну силу, подавивши таким чином її волю до супротиву, кинув потерпілу на інше ліжко та вчинив стосовно неї, усупереч волі останньої, дії сексуального характеру з використанням геніталій, пов'язані із вагінальним та анальним проникненням в тіло останньої, внаслідок чого потерпіла отримала тілесні ушкодження у вигляді крововиливу слизової оболонки піхви та поверхневої рани анусу». Суд вважає, що за встановлених в судовому засіданні обставин, дії обвинуваченого повинні бути кваліфіковані за ч. 1 ст. 152 КК України (редакції від 11.01.2019 року). При цьому суд вважає, що кваліфікація органами досудового слідства дій обвинуваченого за ч. 2 ст. 153 КК України є зайвою, адже «на момент вчинення злочину, тобто 14.10.2018 року та на момент пред'явлення обвинувачення 04.01.2019 року органами досудового слідства вірно кваліфіковані за ч. 1 ст. 152, ч. 2 ст. 153 КК України, так як ним вчинено відносно потерпілої як статеві зносини з застосуванням фізичного насильства так і задоволення статевої пристрасті неприродним способом із застосуванням насильства, що на той час були окремими видами злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості, передбачені розділом IV КК України, та за умови вчинення їх особою утворювали сукупність злочинів та передбачали наявність кваліфікуючої ознаки «повторність».

Суд відзначив, що «конструкція об'єктивної сторони чинної редакції ч. 1 ст. 152 КК України, яка визначає згвалтування, відносить до нього дії сексуального характеру, пов'язані із вагінальним, анальним або оральним проникненням в тіло іншої особи з використанням геніталій або будь-якого іншого предмета, без добровільної згоди потерпілої особи. Тобто, об'єктивну сторону даного кримінального правопорушення становлять як кожна з дій окремо, так і вчинення кожних дій по чергово, так і сукупність (одночасність) перерахованих дій, іншими словами будь-яке статеве проникнення вчинене однією особою відносно іншої, будь-яким способом є *продовжуваною* дією сексуального характеру, а тому охоплюються ч. 1 ст. 152 КК України» (курсив – виділено авт.). В судовому засіданні встановлено, що «дії сексуального характеру мали місце протягом певного проміжку часу, кожен вид проникнення в тіло потерпілої, вчинявся обвинуваченим відразу після попереднього, *сукупність цих дій носила характер одного статевого акту*, а тому підстав для кваліфікації цих дій обвинуваченого за ч. 2 ст. 152 КК України (за ознакою повторності) немає» (курсив – виділено авт.).

Окрім того, суд звернув увагу на принцип зворотної дії закону про кримінальну відповідальність в часі: «... чинна редакція ч. 1 ст. 152 КК України поєднує в собі склади злочинів, що передбачалися попередніми редакціями цієї статті та ст. 153 КК України, що усуває необхідність призначення покарання за сукупністю злочинів, за санкцією є м'якшою ніж ч. 2 ст. 153 КК України, в

даному випадку усуває кваліфікуючу ознаку «повторність», суд приходиться до висновку, що чинна редакція ч. 1 ст. 152 КК України (як така, що пом'якшує кримінальну відповідальність), поширюється на обвинуваченого, як на особу, що вчинила відповідне діяння до набрання цією редакцією статті законної сили». Виходячи з того, що дії обвинуваченого кваліфікуються судом за ч. 1 ст. 152 КК України в редакції від 11.01.2019 року, суд вважає необхідним виключити з кваліфікаційної формули дій обвинуваченого посилання органів досудового слідства на ч. 2 ст. 153 КК України, як зайву, оскільки чинна редакція цієї статті передбачає зовсім інший склад злочину [3]. Таким чином, суд перекваліфікував дії обвинуваченого із ч. 2 ст. 152; ч. 2 ст. 153 КК на ч. 1 ст. 152 КК України в редакції від 11.01.2019 року. По суті, можемо констатувати значне пом'якшення покарання та покращення кримінально-правового «становища» обвинуваченого. Тобто, задачі, які були поставлені при підписанні Стамбульської конвенції щодо посилення відповідальності за насильство щодо жінок, не досягнуті.

Ще одна суттєва проблема, що проілюстрована у наведеному вище прикладі, стосується кваліфікації фізичного насильства, яке було застосоване до потерпілої особи під час вчинення зґвалтування. У вирокі не конкретизовано вид тілесних ушкоджень, їх заподіяння не отримало належної кримінально-правової оцінки. Річ у тім, що ст. 152 КК у редакції до 11.01.2019 року охоплювали окремі прояви фізичного насильства, зокрема лише за ч. 1 (за наявності інших кваліфікуючих чи особливо кваліфікуючих ознак – за відповідною частиною) ст. 152 КК кваліфікувалося нанесення ударів, побойв, заподіяння легких тілесних ушкоджень, здавлювання дихальних шляхів, тримання рук або ніг, обмеження або позбавлення особистої волі, уведення в організм потерпілої особи проти її волі наркотичних засобів, психотропних, отруйних, сильнодіючих речовин тощо. У разі заподіяння потерпілій особі умисного середньої тяжкості тілесного ушкодження, дії винного слід було кваліфікувати за сукупністю злочинів, передбачених відповідною частиною статті 122 КК та відповідною частиною статті 152 КК. Чинна редакція ст. 152 КК не охоплює наведені вище прояви фізичного насильства. Основною криміноутворюючою ознакою даного складу кримінального правопорушення є відсутність добровільної згоди на статеві зносини, тобто вільного волевиявлення особи, з урахуванням супутніх обставин. Вважаємо, що застосування до потерпілої особи фізичного насильства у будь-якому його прояві при вчиненні зґвалтування не охоплюється ч. 1 ст. 152 КК в редакції від 11.01.2019 року та потребує додаткової кваліфікації за сукупністю з іншими статтями КК України, що передбачають відповідальність за кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи.

Такий хибний, на нашу думку, підхід спостерігаємо й у інших випадках. Так, у судовому засіданні було встановлено, що обвинувачений, «будучи особою, яка раніше вчинила злочини, передбачені статтею 153 КК України» 08.05.2017 року, приблизно о 17.30, «використовуючи перевагу у фізичній силі, застосовуючи фізичне насильство, схопив її руками за шию, та здушуючи шию руками», вчинив «статевий акт природним способом» з потерпілою. За цим епізодом суд кваліфікував дії винного за ч. 2 ст. 152 КК (в редакції закону від 01.06.2010 року). У другому подібному епізоді, що стався 11.07.2019 року, цей же обвинувачений, «користуючись відсутністю сторонніх осіб, в той час, коли потерпіла знаходилась на неосвітленій ділянці стежки, підбіг до останньої ззаду, використовуючи перевагу у фізичній силі, застосовуючи фізичне насильство, схопив потерпілу передпліччям своєї лівої руки за шию, в подальшому здушуючи шию та обличчя

руками, почав силоміць переміщувати її в глибину зелених насаджень (кущів та дерев), спричинивши у результаті вказаних насильницьких дій *тілесні ушкодження* у вигляді синців на верхній повіці правого ока, в правій підочній ділянці, на червоній каймі нижньої губи, на передне-зовнішній поверхні правого колінного суглобу; саден на правій підочній ділянці, на спинці носа зліва, на кінчику носа зліва, на слизовій оболонці нижньої губи відповідно до 4-го зуба нижньої щелепи зліва; крововиливу на слизовій оболонці верхньої губи відповідно до 3-го зуба верхньої щелепи, що відносяться до *легких тілесних ушкоджень*» (курсив – виділено авт.). У цьому випадку суд кваліфікував дії винного за ч. 2 ст. 152 КК (за ознакою повторності) в редакції закону від 11.01.2019 року без врахування наслідків у виді легкого тілесного ушкодження. В остаточній формулі кваліфікації отримали сукупність кримінальних правопорушень – ч. 2 ст. 152 (в ред. 01.06.2010 року); ч. 2 ст. 152 (в ред. від 11.01.2019 року) [4]. Такий підхід потребує суттєвого уточнення через некоректність та невідповідність загальним теоретичним основам кваліфікації кримінальних правопорушень. Перш за все, у другому епізоді не враховано застосування фізичного насильства до потерпілої особи. З іншого боку, суд не врахував положення ч. 1 ст. 5 КК України щодо зворотної дії кримінального закону у часі. Вважаємо, що дії винного слід кваліфікувати за сукупністю кримінальних правопорушень – ч. 2 ст. 152; ч. 1 ст. 125 КК України.

На жаль, така судова практика стає типовою. Суди на рівні кваліфікації кримінальних правопорушень та, відповідно, при призначенні покарання, не враховують застосування окремих проявів фізичного насильства при вчиненні зґвалтування [5; 6; 7].

Однак можна відзначити й іншу позицію судів. Так, у одному з кримінальних проваджень дії винного були кваліфіковані за сукупністю кримінальних правопорушень – ч. 2 ст. 152 та ч. 1 ст. 125 КК. При цьому суд чітко розмежував епізоди заподіяння легкого тілесного ушкодження та зґвалтування, хоча легкі тілесні ушкодження були заподіяні для подолання опору потерпілої особи при вчиненні насильницького статевого акту: «усвідомлюючи протиправність та суспільну небезпеку своїх дій, керуючись раптово виниклим умислом на вчинення з колишньою дружиною дій сексуального характеру, застосувавши насильство, шляхом одночасної підніжки і поштовху вивів потерпілу з рівноваги, а в подальшому поваливши на підлогу, за допомогою фізичної сили та ваги тіла, притиснувши її до підлоги та нанісши руками та ногами не менше восьми ударів по різних ділянках тіла потерпілої, заподіявши їй *легкі тілесні ушкодження* та подолавши фізичний опір, оголив потерпілу та себе, після чого умисно і без добровільної згоди останньої з використанням своїх геніталій вагінально проник в її тіло (зґвалтував)» [8]. Вважаємо такий підхід до кваліфікації кримінальних правопорушень коректним та обґрунтованим з точки зору теорії та практики. Він дозволяє врахувати всі обставини кримінального провадження на рівні кваліфікації та при призначенні покарання. Більше того, використовуючи даний підхід, суд враховує особливу суспільну небезпечність винного, справедливо покладаючи на нього тягар відповідальності не за одичне кримінальне правопорушення, а за більш обтяжений його варіант – за сукупність кримінальних правопорушень, що посилюється й іншими інститутами кримінального права.

Висновки і пропозиції. Незважаючи на такий прогресивний і кардинальний вплив міжнародного права на національне кримінальне законодавство, ми отримали досить «сумнівне» з точки зору однозначності, коректності та правової

визначеності правове підґрунтя для захисту найбільш важливих соціальних цінностей – статевої свободи та статевої недоторканості особи. Можемо констатувати відсутність єдиного підходу судів України щодо кваліфікації зґвалтування та інших кримінальних правопорушень, що посягають на статево свободу та статево недоторканість особи, на тлі законодавчих змін, що набули чинності 11.01.2019 року. Вважаємо, що слід наголосити на необхідності узагальнення судової практики та вироблення правових орієнтирів для впровадження єдиного підходу щодо кваліфікації згаданих кримінальних правопорушень.

Список використаної літератури

---

1. Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами: Стамбул (Туреччина) від 11 травня 2011 р. URL: <https://rm.coe.int/1680093ddb>
2. Конвенція Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства: Лансароте. 25 жовтня 2007 року. Ратифіковано з заявами Законом № 4988-VI від 20.06.2012 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_927#Text
3. Вирок Хорольського районного суду Полтавської області від 09.03.2019 року. Справа № 547/2/19. Провадження № 1-кп/548/52/19. URL: <https://conp.com.ua/lawsuit/80351891>
4. Вирок Голосіївського районного суду м. Києва від 22.06.2021 року. Справа № 752/24712/20. Провадження № 1-кп/752/1251/21. URL: <https://conp.com.ua/lawsuit/97825142>
5. Вирок Березівського районного суду Одеської області від 28.07.2021 року. Справа № 494/909/21. Провадження № 1-кп/494/198/21. URL: <https://conp.com.ua/lawsuit/98624446>
6. Вирок Дрогобицького міськрайонного суду Львівської області від 13.01.2021 року. Справа № 442/7604/20. Провадження № 1-кп/442/107/2021. URL: <https://conp.com.ua/lawsuit/94111405>
7. Вирок Немирівського районного суду Вінницької області від 31.01.2022 року. Справа № 129/2841/14-к. Провадження № 1-кп/930/8/22. URL: <https://conp.com.ua/lawsuit/102890981>
8. Вирок Камінь-Каширського районного суду Волинської області від 15.05.2020 року. Справа № 157/1481/19. Провадження № 1-кп/157/15/20. URL: <https://conp.com.ua/lawsuit/89289605>

References

---

1. Konventsiiia Rady Yevropy pro zapobihannia nasyilstvu stosovno zhinok i domashnomu nasyilstvu ta borotbu iz tsymy yavyshchamy: Stambul (Turechchyna) vid 11 travnia 2011. URL: <https://rm.coe.int/1680093ddb> [in Ukrainian].
2. Konventsiiia Rady Yevropy pro zakhyst ditei vid seksualnoi ekspluatatsii ta seksualnoho nasyilstva: Lantsarote. 25 zhovtnia 2007. Ratyfikovano z zaiavamy Zakonom № 4988-VI vid 20.06.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_927#Text [in Ukrainian].
3. Vyrok Khorolskoho raionnoho sudu Poltavskoi oblasti vid 09.03.2019. Sprava № 547/2/19. Provadzhenia № 1-kp/548/52/19. URL: <https://conp.com.ua/lawsuit/80351891> [in Ukrainian].
4. Vyrok Holosiivskoho raionnoho sudu m. Kyieva vid 22.06.2021. Sprava № 752/24712/20. Provadzhenia № 1-kp/752/1251/21. URL: <https://conp.com.ua/lawsuit/97825142> [in Ukrainian].
5. Vyrok Berezivskoho raionnoho sudu Odeskoi oblasti vid 28.07.2021. Sprava № 494/909/21. Provadzhenia № 1-kp/494/198/21. URL: <https://conp.com.ua/lawsuit/98624446> [in Ukrainian].
6. Vyrok Drohobyt'skoho miskraionnoho sudu Lvivskoi oblasti vid 13.01.2021. Sprava № 442/7604/20. Provadzhenia № 1-kp/442/107/2021. URL: <https://conp.com.ua/lawsuit/94111405> [in Ukrainian].
7. Vyrok Nemyrivskoho raionnoho sudu Vinnytskoi oblasti vid 31.01.2022. Sprava

№ 129/2841/14-k. Provadzhennia № 1-kp/930/8/22. URL: <https://conp.com.ua/law-suit/102890981> [in Ukrainian].

8. Vyrok Kamin-Kashyrskoho raionnoho sudu Volynskoi oblasti vid 15.05.2020. Sprava № 157/1481/19. Provadzhennia № 1-kp/157/15/20. URL: <https://conp.com.ua/law-suit/89289605> [in Ukrainian].

Стаття надійшла 10.05.2022 р.

T. D. Lysko, PhD, Associate Professor
National Aviation University
the Department of Criminal Law and Process
e-mail: tetiana.lysko@npp.nau.edu.ua
ORCID ID: 0000-0002-0550-5740

I. A. Osadcha, Senior Lecturer, Lawyer
Odesa National University of Technology
the Department of Philosophy and Law
Street Kanatna, 112, Odesa, 65039, Ukraine
e-mail: pravnic@ukr.net

CRIMINAL RESPONSIBILITY FOR RAPE: ANALYSIS OF JUDICIAL PRACTICE

Summary

The issue of qualification of criminal offenses against sexual freedom and sexual integrity became especially relevant after Ukraine had signed a number of international conventions and had made significant changes to the Criminal Code of Ukraine. The purpose of the scientific article is to highlight these issues and to form the legal guidelines for developing an unified approach to the qualification of these criminal offenses. During the research, empirical methods are used. These methods allow to study the case law and identify the main trends in the qualification of rape.

Currently, the issue of qualification of the rape, committed combined with violence against the victim, is quite acute. In addition, there are problems in distinguishing related types of sexual criminal offenses and resolving the issue of qualification by a set of individual manifestations of criminal illegal behavior that encroaches on two of the most important social values – sexual freedom and sexual inviolability of a person. The analysis and generalization of judicial practice in the context of the amendments to the Criminal Code of Ukraine, which entered into force on January 11, 2019, is becoming especially relevant.

Simply borrowing the provisions of the Istanbul Convention without implementing them into national law did not solve the existing problems. What is more, such a reckless step significantly complicated the issue of delimitation of criminal offenses that violate sexual freedom and sexual inviolability, it caused problems of qualification of these criminal offenses and it broke the established legal approaches to resolving legal conflicts. This situation highlights the need to develop legal guidelines that will bring these issues closer to the legal field and stabilize judicial practice.

Despite such progressive and cardinal influence of international law on national criminal law, we have received a rather “doubtful” legal basis for the protection of the most important social values – sexual freedom and sexual inviolability of a person, in terms of unambiguity, correctness and legal certainty. We can state the lack of an unified approach of the courts of Ukraine on the qualification of rape and other criminal offenses that violate sexual freedom and sexual inviolability of a person, against the background of legislative changes that entered into force on 11.01.2019. We consider it necessary to emphasize the need to generalize judicial practice and develop legal guidelines for the implementation of an unified approach to the qualification of these criminal offenses.

Keywords: rape, qualification of criminal offenses, criminal offenses against sexual freedom and sexual integrity of a person, sexual violence.